

**Norges
Fiskarlag**

FISKEBÅT

Fiskeridirektoratet
Oljedirektoratet
Nærings- og fiskeridepartementet
Olje- og energidepartementet

20. mars 2023

Fiskeri og seismikk – Krav om endringer

Fiskeriorganisasjonene opplever at seismikkaktiviteten de senere årene i større grad har skapt utfordringer for en god gjennomføring av fiskeriene. Vi ser derfor et helt nødvendig behov for at det skjer endringer. Pelagisk Forening, Norges Fiskarlag og Fiskebåt (heretter «organisasjonene»/vi) vil med dette brevet komme med en klar anmodning om endringer i behandlingen av seismikk:

- Seismiske undersøkelser må bli søknadspliktig.
- Organisasjonene må i større grad få påvirkningsmuligheter.
- Fiskerikyndige må bli mer uavhengige.

1. Hvorfor sameksistens?

Før vi sier noe om utfordringene vi opplever ser vi et behov for å konkretisere hvorfor det er behov for sameksistens.

Begge næringene er politisk ønsket

I Fiskeri- og kystdepartementet og Olje- og energidepartementets veileder [«Gjennomføring av seismiske undersøkelser på norsk kontinentalsokkel»](#) skriver de to daværende ministrene:

*Petroleumsnæringen og fiskerinæringen er to viktige næringer for Norge.
Begge næringene skaper store økonomiske verdier og mange arbeidsplasser.*

**Norges
Fiskarlag**

PELAGISK
FORENING

Helt fra petroleumsvirksomheten i Norge startet på slutten av 1960-tallet, har det vært et viktig mål for myndighetene å sikre god sameksistens, der begge næringer kan utøve sin virksomhet. Stortinget har ved mange anledninger gitt uttrykk for at vi skal ha og trenger begge næringene.

Vi vil med denne veilederen forklare betydningen av de to næringene, og beskrive regelverket som gjelder for seismiske undersøkelser. Vi forventer at petroleumsnæringen og fiskerinæringen gjør sitt beste for å følge opp intensjonene om å legge til rette for god sameksistens. Respekt for hverandres arbeid og retten til å arbeide på norsk sokkel er en forutsetning for godt samarbeid. Vi tror en bedre samordning av enkeltaktørens planlegging av aktiviteter i de enkelte havområdene vil skape ytterligere grunnlag for sameksistens.

Begge næringene er derfor ønsket å beholde politisk. Det er også vesentlig å huske på at rettighetene til norsk sokkel og grunnlaget for den norske olje- og gassnæringen bygger på rettigheter som fiskerinæringen har utnyttet på havet.

I nevnte veileder er det også presisert følgende:

Petroleumsloven § 10-1, annet ledd, første setning lyder:

Petroleumsvirksomheten må ikke unødvendig eller i urimelig grad vanskeliggjøre eller hindre skipsfart, fiske, luftfart eller annen virksomhet, eller volde skade eller fare for skade på rørledninger, kabler eller andre undersjøiske innretninger.

Dette innebærer at aktørene som driver petroleumsvirksomhet må ta hensyn til andre næringer og brukere av havet når de planlegger sin aktivitet. Med hensyn til fiskerinæringen betyr dette at rettighetshaver i forkant av en seismisk undersøkelse må ta stilling til om undersøkelsen kunne vært foretatt på et annet sted, til en annen tid eller på annen måte som ville vært bedre for fiskerne, uten at dette vil ha for vesentlige konsekvenser praktisk eller økonomisk for rettighetshaver.

Vi mener at dette ikke følges i dag, og det ikke tas godt nok hensyn til fiskerinæringen, og slik har det vært i en årrekke.

Sameksistens er ikke statisk

Sameksistens er ikke noe statisk. Hvordan vi som næringer forholder oss til hverandre avhenger av antall undersøkelser, når de gjennomføres, hvor de gjennomføres og hvordan de gjennomføres, samt biologi, vær, vind, forhandlinger med andre land, tilgang, kvotestørrelse og fiskens oppførsel og respons. Arbeid med sameksistens må derfor skje kontinuerlig og i lys av den situasjonen som foreligger: det er ikke noe vi kan droppe et år for så å veie opp for det neste år.

**Norges
Fiskarlag**

PELAGISK
FORENING

Mer seismikk

Med minkende ressurser på norsk sokkel er det større behov for å vite hva som er igjen: det øker behovet for seismikk. Vi må også vente oss mye større seismikkaktivitet på grunn av utbygging av havvind, karbonlagring og mulig utvinning av havbunnsmineraler. Det er derfor helt vesentlig at vi får begge næringene til å fungere sammen.

2. Påvirkningsmuligheter

Vi som næring opplever at vi ikke har påvirkningsmuligheter for seismikkaktiviteten: hverken i planleggings-, godkjennings- eller gjennomføringsfasen. Vi er ikke i posisjon til å komme med innspill til når det skjer undersøkelser, hvor det skjer undersøkelser eller mengden av undersøkelser. I stor grad må det gjennomføres brannslukking når undersøkelser skaper problemer på feltet. Da er det for seint. Dette har foregått over tid og er ikke noe nytt. Da har vi ikke sameksistens. Da har seismikk forrang på fiskeriene. Dette må endres.

Vi mener at vi allerede på høsten når planlegging av undersøkelsene for kommende sesong igangsettes bør få mulighet til å gi våre råd. Ved å bli invitert inn på et tidligere tidspunkt i planleggingen håper vi at graden av sameksistens og dialog kan økes.

Det er også tydelig for oss som næring at selskapene har god kunnskap om aktiviteten, men at tilgang til seismikkfartøy, vær og sesong trumfer fiskeri.

Møte 1

I kronikken [«Oljedirektoratet er opptatt av god sameksistens»](#) i Fiskeribladet 21. juni 2022 skriver underdirektør Erik Rundell at det i januar hvert år arrangeres et «felles møte for fiskeri- og oljenæringen for å diskutere årets sesong for geofysiske undersøkelser». Dette møtet er ikke organisasjonene kjent med. Det ble derfor sendt en henvendelse til Rundell om å få delta i møtet. I svar skrev Rundell at formuleringen dessverre var feil, og at møtet i realiteten var et møte mellom Fiskeridirektoratet, Oljedirektoratet, Havforskningsinstituttet og rettighetshaverne på sokkelen.

Møtet slik vi forstår det er seismikkselskapenes mulighet til å diskutere konkrete undersøkelser med forvaltningen. Vi er kjent med at Offshore Norge fikk delta på møtet i 2023. Vi ber med dette om at organisasjonene får delta på dette møtet fra og med 2024.

**Norges
Fiskarlag**

PELAGISK
FORENING

Møte 2

I den nevnte veilederen står det også:

Olje- og energidepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet vil sammen med næringsrepresentanter ta initiativ til et årlig møte før undersøkelsesperioden starter. Hensikten med slike møter er at myndighetene skal orientere selskapene om forhold av betydning når det gjelder tidsrom og områder der fiskeressurser og/eller fiskerier kan påvirkes spesielt av seismiske undersøkelser. Det årlige møtet vil bli avholdt så tidlig at det kan få direkte betydning for planlegging av kommende seismiske undersøkelser.

Vi ber om at møtet gjenopptas/startes opp og at organisasjonene får delta.

Informasjonsutveksling

Per i dag blir undersøkelsene som meldes inn publisert på Oljedirektoratets nettsider. Dersom organisasjonene ikke selv går inn og sjekker, får vi ikke vite om undersøkelsene og kan heller ikke komme med innspill. Noen ganger får vi kjennskap til undersøkelsen dersom vi blir kontaktet direkte av Fiskeridirektoratet. Dette mener vi bør endres.

Vi mener at vi enten bør få tilgang til meldesystemet, eller få kopi av meldinger om undersøkelser som er vesentlig for fiskeriene, slik at vi holdes orientert på et så tidlig stadium i prosessen som mulig.

Situasjonen der og da

De aller fleste bestandene som norsk fiskerinæring høster av deles med andre land. Vi er derfor avhengig av fiskeritavtaler med andre land. Ofte blir kyststatene enig om totalkvote, men ikke så mye mer. De siste årene, spesielt, har det ikke vært mulig å inngå avtaler med alle ønskede parter eller alle aktuelle fiskeslag. Seismikkaktiviteten som skal gjennomføres må derfor sees på i lys av den gjeldende situasjonen for fiskerinæringen. For 2023 er det en politisk målsetning at norsk kvote fiskes i norsk sone på grunn av mangel på avtaler. Da må vi ha reell mulighet til faktisk å klare det. Da må seismikkaktiviteten ta større hensyn til fiskerinæringen.

Minimere seismikkaktiviteten

Seismikk skaper støy som [kan ha direkte og indirekte konsekvenser](#) for naturmangfoldet i havet. I verste fall kan aktiviteten føre til dødelighet for arter som blir berørt. Det er også store kunnskapshull knyttet til konsekvensene av seismikk på livet i havet, og selv om ikke verste utfall skjer, har seismikk konsekvenser som bør unngås. Seismikk skaper også responser hos fisk som vanskeliggjør fisket og gjør at fiskerinæringen bruker betydelig lenger tid enn uten den aktiviteten.

**Norges
Fiskarlag**

PELAGISK
FORENING

Aktiviteten bør derfor begrenses til et minimum.

En måte å begrense aktiviteten er at selskapene koordinerer seismikkskytingen i større grad slik at man unngår flere undersøkelser på samme område. Vi ber derfor om at undersøkelsesresultat offentliggjøres, eller at seismiske undersøkelser gjennomføres i et samarbeid der selskapene betaler for undersøkelser de har behov for. Dette blir også viktigere de kommende årene når flere aktiviteter trenger seismikkdata.

Dobbeltarbeid er også noe som bør unngås med tanke på klimautslipp fra seismikkfartøyene.

3. Utfordringer ved uenighet

I nevnte veileder skriver departementene:

I noen tilfeller kan direktoratene være uenig i om en undersøkelse bør gjennomføres som innmeldt eller ikke. Dette vil typisk være saker der Fiskeridirektoratet mener undersøkelsen ikke kan gjennomføres av hensyn til fiskeriaktivitet. Formelt sett har rettighetshaver rett til å gjennomføre undersøkelsen, men det er uheldig at dette skjer i strid med tilbakemelding fra myndighetene. For å sikre en helhetlig vurdering av disse sakene, samt en rask avklaring, har FKD og OED blitt enige om retningslinjer for behandling av meldinger etter pf. §§ 6 og 30 jf. ressursforskriften § 4.

Retningslinjene legger til rette for at sakene løftes til direktørnivå hos direktoratene, og dersom det heller ikke her oppnås enighet, skal Oljedirektoratet løfte saken til OED for avgjørelse i samråd med FKD.

FKD og OED legger til grunn at direktoratene gjør sitt ytterste for å avklare uenighet på direktoratsnivå, og at det bare unntaksvis er behov for å løfte sakene til departementsnivå.

Man kan derfor risikere at meldinger om undersøkelser blir en kasteball i systemet og at frarådingen fra Havforskningsinstituttet eller Fiskeridirektoratet ikke blir fulgt. Dette er uholdbart for våre medlemmer. Dette må endres.

Fra melding til søknad

Først og fremst må seismiske undersøkelser bli søknadspliktig. Seismiske undersøkelser er kun meldepliktig per i dag, jf. forskrift om ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten (ressursforskriften) § 6. Vi ber om at operatørene må få en søknadsfrist for undersøkelsene sine. Ressursforskriften § 6 må endres.

Hvis seismiske undersøkelser blir søknadspliktig, vil det være en saksbehandling med en helhetlig vurdering av undersøkelsene og man kan avslå søknader.

**Norges
Fiskarlag**

PELAGISK
FORENING

Dersom dette ikke kan gjøres ber vi om at organisasjonene i større grad blir involvert ved saksbehandlingen av undersøkelsestillatelsen og/eller utvinningstillatelsen.

Fiskeridirektoratets rolle

Med bakgrunn i at selskapene kun har en meldeplikt stiller vi spørsmål ved om undersøkelser har blitt frarådet av Fiskeridirektoratet, og om disse har blitt fulgt opp ved at undersøkelsen faktisk ikke blir gjennomført. Vi ber også om å få tilbakemelding på om undersøkelser er blitt løftet til direktørnivå eller til departementet, jf. veilederen, og hva som eventuelt har vært begrunnelsen for at saken løftes.

Vi mener at direktoratenes rolle må medføre at undersøkelser må kunne begrenses og stoppes.

Et forslag

Havforskningsinstituttet har laget en [oversikt](#) over tidspunkt og områder hvor det frarådes seismikk på grunn av gyting, vandring og/eller beiting. Vi mener at dette også bør gjøres for fiskeriaktivitet. Dette vil gi større forutsigbarhet for begge næringene.

4. Fiskerikyndige

Etter ressursforskriften § 9 skal den fiskerikyndige ha en «fri og uavhengig stilling» og seismikkaktiviteten skal «gjennomføres objektivt og upartisk i forholdet mellom oppdragsgiver og fiskeriinteresser». Per i dag er flere av de fiskerikyndige ansatt hos seismikkselskapene. Vi mener dette utfordrer uavhengigheten til de fiskerikyndige i saker der seismikkaktiviteten går på bekostning av fiskeriene. Vi mener at de fiskerikyndige burde fått en mer uavhengig rolle. Dette kan for eksempel gjøres ved at fiskerikyndige organiseres på samme måte som losene i lostjenesten. Pliktig avgift kan gå til å dekke fiskerikyndige som er engasjert av det offentlige. Da vil en unngå et arbeidsforhold mellom den fiskerikyndige og seismikkselskapet, og sannsynligvis oppnå en større uavhengig rolle for den fiskerikyndige.

Vi er også kjent med at kurset for fiskerikyndige som Fiskeridirektoratet og Oljedirektoratet gjennomfører er stengt for andre. Dette er uheldig. Organisasjonene har hatt ønske om å delta på kurset for å lære mer om den fiskerikyndiges rolle, men blitt nektet å delta. Utelukkelse bidrar ikke til dialog eller sameksistens. Vi ber om at dette endres og at det tillates observatører.

Norges
Fiskarlag

PELAGISK
FORENING

5. Et konkret eksempel: TGS23202

For å vise utfordringene vi står overfor vil vi vise til et helt konkret eksempel. TGS AS ønsker å gjennomføre 3D seismikk med noder i et 466 km² stort område på Utsirabanken i perioden 1. april til og med 30. juni 2023, undersøkelsesnavn TGS23202. Undersøkelsen skal foregå i øst-vest rektangler og starte i sør og forflytte seg nordover i perioden.

I melding til TGS AS skriver Fiskeridirektoratet:

Det er ventet svært høy fiskeriaktivitet i innmeldt område i valgt periode. Vi finner det svært beklagelig at undersøkelsen er meldt uten at det er tatt kontakt med Fiskeridirektoratet om hvilke fiskerier som foregår i området i planlagt periode. Vi tar også til etterretning at TGS ikke var tilstede på etatsmøte med Oljedirektoratet og selskapene den 13. januar. Vi har derfor ikke hatt noen mulighet til å gi råd på et tidlig stadium av planleggingen av denne undersøkelsen. Slik undersøkelsen er meldt vil vi sterkt vurdere å fraråde at denne undersøkelsen gjennomføres som planlagt. Før vi gjør dette ber vi dere om å vurdere undersøkelsen på nytt i lys av forventet konfliktrisiko mot fiske som forventes å foregå i området. Vi om å få konkrete opplysninger om hvordan undersøkelsen planlegges i tid og rom. Vi ber spesielt om at perioden fra 17. mai til ut juni måned vurderes på nytt på bakgrunn av høy forventet fiskeriaktivitet etter nordsjøsild i dette tidsrommet. På bakgrunn av ovenstående avventer vi vårt tilsvarende til det foreligger mer konkrete opplysninger. Til orientering så er vårt tilsvarende å betrakte som en fraråding dersom vi ikke får mer konkrete opplysninger, eller dersom meldingen forblir uforandret.

TGS AS svarer Fiskeridirektoratet at de er kjent med at det foregår et nordsjøsildfisket i området på tidspunktet for undersøkelsen. Selskapet mener derimot at undersøkelsen fint kan gjennomføres uten problemer. Selv om Fiskeridirektoratet ber om at selskapet vurderer undersøkelsen på nytt i lys av nordsjøsildfisket står TGS AS på sitt. I brev av 23. februar 2023 skriver de at de kan endre størrelsen på området fra 500 til 466 km², de vil tillate pelagisk fiske over nodene, og de kan avslutte undersøkelsen «umiddelbart». Avslutte betyr å fjerne nodene: det vil ta 5 dager.

Undersøkelsen skal skje i et område og et tidspunkt som er svært viktig for nordsjøsildfisket. Nordsjøsild med et bestemt fettinnhold benyttes man til matjessild. Denne silden er den som har høyest verdi i markedet. Dette er også et politisk mål i Norge: og maksimere verdien av fisken som blir fisket. Undersøkelsen skal foregå i et område med matjessildfiskeri. Det skjer også på et tidspunkt som er viktig for utviklingen av matjessild. Medlemmene våre har gitt tydelig uttrykk for at

**Norges
Fiskarlag**

PELAGISK
FORENING

de ikke vil drive fiske i området mens undersøkelsen pågår da de har erfaring med at fisken oppfører seg unormalt under seismisk aktivitet på grunn av skremmeeffekt. De er også bekymret for å sette redskap fast i nodene. Dersom dette skjer, vil det i beste fall medføre tap av fisketid og reparasjon av redskap. I verste fall kan det medføre tap av hele noten/trålen, noe som har en betydelig kostnad, i både tid og penger. Det er ikke rederiene villig til å risikere.

Med bakgrunn i tidspunktet, området, og fiskeriet har organisasjonene derfor gitt tydelig uttrykk til Fiskeridirektoratet at det vil bli konflikter ved seismikkaktivitet i dette området i det tidsrommet.

I brev av 17. februar 2023, med tittelen «Delvis fraråding» skriver Fiskeridirektoratet til Oljedirektoratet om utfordringene med undersøkelsen knyttet opp mot nordsjøsildefisken. Denne vurderingen støtter vi. Vi skjønner derfor ikke konklusjonen til Fiskeridirektoratet når de i brevet skriver:

Etter en vurdering av TGS sin meddelelse av 23.2 finner vi ikke lenger tilstrekkelig grunnlag for å fraråde at undersøkelsen gjennomføres. Det forutsettes imidlertid at den seismiske aktiviteten kan stoppes på svært kort varsel og at det kan fiskes med pelagiske fiskeredskaper også i de områdene nodene er plassert. For å bidra til å redusere muligheten for uhell så må fiskerne ha tilgang til posisjonen på nodene. Selskapet må dekke eventuelle skader dersom fiskeredskap ved uhell kommer i kontakt og skader nodene under fiske.

6. Oppsummering - Forslag til tiltak

Med bakgrunn i det ovenstående foreslår vi derfor følgende:

- Seismiske undersøkelser må bli søknadspliktig, og ikke bare være meldepliktig. Eventuelt må meldingene få en siste frist for innsending for å kunne se all planlagt aktivitet for en sesong samlet.
- Vi foreslår at det opprettes et forum enten i god tid i forkant av sesongen, eller etter at meldingene er innkommet der organisasjonene kan delta og komme med innspill til meldingene, for eksempel det som departementene nevner i veilederen. Og organisasjonene bør få innpass på direktoratsmøte som er i januar.
- Fiskerikyndige må bli uavhengige. Dette kan for eksempel gjøres ved en egen sentral, eller ved at fiskerikyndige opererer på samme måte som losene i lostjenesten.

**Norges
Fiskarlag**

FISKEBÅT

7. Veien videre

Vi foreslår et møte for å diskutere våre innspill med samtlige mottakere og organisasjonene i god tid før sommerferien. Vi ser frem til å høre fra dere.

Med hilsen

Mariann Frantsen

Pelagisk Forening

Sverre Johansen

Norges Fiskarlag

Audun Maråk

Fiskebåt

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur.